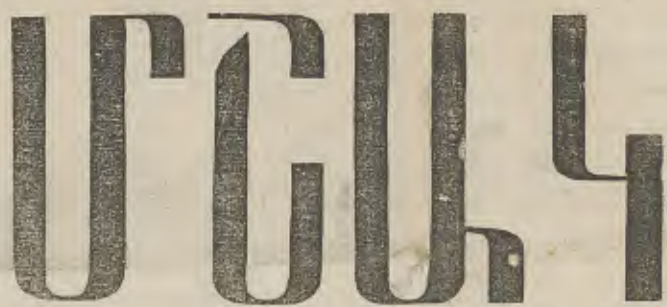

ՏԱՍՆ ԵՒ ՉՈՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Տարեկան գինը 10 ռուբլ, կես տարվանը 6 ռուբլ:
Առանձին համարները 7 կոպեկով:

Թիֆլիսում գրվում են միմյան խմբագրատան մէջ:

Օտարադաղաքային դիմում են ուղղակի
Тифлис. Редакция «Маяк».

Խմբագրատունը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(Բացի կիրակի և տոն օրերէն):

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով:

Յայտարարութիւնների համար վճարում են
խաւքանչիւր բառին 2 կոպեկ:

Կիրակի, 19-ին յունվարի, առաւօտեան ժամի 11-ին, քաղաքային տան դահլիճում տեղի
կունենայ ԿՈՎԿԱՍԻ ՀԱՅՈՑ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Ը Ն Դ Հ Ա Ն ՈՒ Ր Ժ Ո Ղ Ո Վ Ը, քննելու և հաստատելու համար
ընկերութեան 1886-ի ՆԱԽԱՀԱՇԻՆԵՐԸ:

2—1

ГАЗЕТА

„НОВОЕ ОБОЗРЕНИЕ“

ИЗДАВАЕМАЯ ВЪ ТИФЛИСѢ

Выходитъ ежедневно, не исключая и понедѣльниковъ.

Программа газеты общая всѣмъ литературно-политическимъ ежедневнымъ изданіямъ,
съ возможно широкимъ развитіемъ мѣстнаго отдѣла.

Подписная цѣна съ доставкою и пересылкою въ Россіи: на годъ 10 руб., на пол-
года 6 руб., на 3 мѣсяца 3 руб. 50 к., на одинъ мѣсяць 1 руб. 50 к.

За границу на годъ 17 руб., на полгода 9 руб. 50 к.

Подписка принимается: въ Тифлисѣ въ конторѣ редакціи при Газетномъ Агентствѣ
В. Шавердова, въ С.-Петербургѣ книжномъ магазинѣ „Новаго Времени“. Иногородные
адресуютъ свои требованія въ Тифлисѣ въ контору редакціи „Новаго Обозрѣнія“, при
газетномъ Агентствѣ В. Шавердова.

Редакторъ-издатель А. В. Степановъ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Հարկաւոր է ուսումնասիրել:—ՆԵՐՔԻՆ ՏԵ-
ՍՈՒԹԻՒՆ: Նամակ Մօսկվայից: Ներքին լուրեր:—
ԱՐՏԱԲԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ: Գաղաքական տեսու-
թիւն:—ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ:—ՀԵՌՈՒԳԻՐՆԵՐ:—ԲԱ-
ՆԱՍԻՐԱԿԱՆ: Թիֆլիզի կենտրոն խոհարարական
մի յիշատակ:—ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

ՀԱՐԿԱԽՈՐ Է ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԵԼ

Մեր լրագրի տան և երեք տարվայ գո-
յութեան ընթացքում մենք շատ անգամ
մեր առաջնորդող յօդուածներով տալիս
էինք մեր աշխատակիցներին և թղթակից-
ներին հրահանգներ, թէ ինչ երեւոյթնե-
րն հասարակութեան մէջ պէտք է ուսումնասի-
րել, ինչ հարցերի վրա պէտք է գրել: Եւ
հետեւեալով մեր տուած պրօգրամային, թղթ-
ակիցները ճշմարիտ սկսեցին ուշադրու-
թիւն դարձնել այնպիսի հասարակական
երեւոյթներ վրա, որոնք «Մշակից» առաջ
երբեք չէին մտնում հայ մամուլի ուսումն-
ասիրութեան առարկայի մէջ, սկսեցին ու-
սումնասիրել այդ երեւոյթները և գրել նրանց
մասին:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԹԻՖԼԻԶԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻՅԱ ԽՈՀԱՐԱՐԱԿԱՆ ՄԻ ՅԻ-
ՇԱՏԱԿ

Ինձ անկարելի է մոռանալ թիֆլիսը: Նրկու
տարի ապրած եմ այդ քաղաքում, ուր մի մարդ
ամեն օր տեսնելով փողոցներում մինը միւսին հա-
կառակ զանազան ձևերով զգեստաւորեալ երկսեռ
տիպեր, տարվայ ինչ եղանակում որ թիֆլիս
գտնուի, անշուշտ կարնավալի մի տպաւորութիւն
կը զգայ: Այս տեսակէտից թիֆլիսը նմանում է
փոքր ինչ Կ. Պօլսին:

Թիֆլիսը լաւ քաղաք է. ի բաց առեալ ան-
զին քանակութեամբ փողին և ապականեալ ջուրը,
համարեա զանգաւորու ուրիշ շատ բան չը կայ:
Դռնէ եւ լաւ գտայ այդ քաղաքը, որովհետեւ կենտ-
րոնային այնքան շատ չեմ ծիծաղել որքան թիֆ-
լիսում:

Եթէ մինը ինձ հարցնէ թէ երկու տարվայ մէջ
ինչ եմ արել թիֆլիսում, եւ պէտք է պատասխա-
նեմ թէ, օրը առնուազն 10—12 բաժակ հաշուե-
լով երկու տարվայ ժամանակամիջոցում, մօտաու-
րապէս 9 հազար բաժակ թէյ եմ խմած, մինչդեռ
Կ. Պօլսում 30 տարվայ մէջ հազիւ թէ երեք բա-

«Մշակի» № 3 առաջնորդողի մէջ մենք
այն միտքը յայտնեցինք, որ հայը անընդու-
նակ է մրցել օտարազգիների հետ կուլտու-
րական կեանքի ապարիզի վրա: Գորա
պատճառներէն մինը մենք համարում ենք
և հայի այն պակասութիւնը, որ հայը չէ
հետաքրքրվում ուսումնասիրելու իր չորս
կողմը բնակվող այլ և այլ օտարազգի տար-
րերի կեանքը ու նրանց հասարակական
ձգտումները:

Եւ ճշմարիտ, հայ մամուլը և նրա մէջ
բոլոր գործները միշտ այն կարծիքի էին լի-
նում, որ հայոց լրագրի մէջ կարելի է գրել
միմյան հայերի մասին, հայոց կեանքի այլ
և այլ երեւոյթների մասին, իսկ այն բոլոր
ազգերի կեանքը, որոնց հետ մենք նոյն եր-
կրում բնակվում ենք, երբեք չէր դառնում
հայ մամուլի ուսումնասիրութեան առար-
կայ:

Այն ինչ մի ազգի համար, որ խառն կեր-
պով բնակվում է ուրիշ բազմաթիւ ազգու-
թիւնների հետ, նոյն իսկ իր օգուտ համար
անհրաժեշտ է ուսումնասիրել այն բոլոր
ազգերի կեանքը, նրանց բարք ու վարքը,
նրանց սովորութիւնները, նրանց մտաւոր
ու բարոյական արժանաբարութիւնը, նրանց
տնտեսական գործունէութիւնը, նրանց ա-

ժակ խմած լինեմ, նա էլ հիւանդութեան օրե-
րում, որովհետեւ պոստեյիլը կարծում են թէ թէյը
հիւանդները կը խմեն միայն:

Բայց ես երախտագիտական պարտականու-
թեանց դեմ մեղադրած կը լինեմ, ասելով թէ
թիֆլիսում միայն թէյ եմ խմել: Այդ թիֆլիսա-
կան թէյի ուկրաինական լոգալով հանգրծ ուրիշ
օգուտներ եւ տեսած եմ. գործընթակ—նախ՝ տո-
վորած եմ թիֆլիսի բարբառը, այսինքն ըստ զե-
րակախութեան թիֆլիսի աշխարհաբառի, բայցերի
ներկայ ժամանակները չուսի-երով, բացառական-
ները չից-երով, սեռականները չիւ-երով, ներ-
գոյականները չուսի-երով, կապակցութիւններ և
այլ մի շարք քերականական կանոններ ըմբռնած
եմ, այնպէս որ խօսած ժամանակս ուսուսայն
անգամ պօղեսի չը լինելուս վրա մի րոպէ չէ
կարող տարակուսել: Եւ սրանով կարող եմ պար-
ծիլ, որովհետեւ մի ուրիշ պօղեսի երբեք չի գիշա-
նիք լեզուն փոխելու և ուրիշ բարբառին հպատակ-
վելու, բայց ես գիշանելու մէջ մեծ ընդունա-
ւելի մարդուն խօսքը, որ ասում է չիւչ երկրում
որ գտնվիլ, այն երկրին գտնվել ծածկեցէք ձեր
գլխին վրա:

Նրկրորդ քիչ թէ շատ վաճառականութիւն եմ
սովորել, սա տարբերութեամբ միայն, որ սրա մէջ

ուսումնական ու արդիւնաւորական գործու-
նէութիւնը, քանի որ այդ ազգը, բնակվե-
լով յիշեալ ազգութիւնների հետ միասին,
անդադար շփում է նրանց հետ իր ամե-
նօրեայ կեանքի բոլոր յարաբերութիւննե-
րում: Հայը կովկասում ապրում է թուրքե-
րի, օսերի, լեզգիների, վրացիների, ռուսնե-
րի, մարկանների, զուլթօրների, քուրդե-
րի, գերմանացի կոլօնիստների և այլ ազգե-
րի հետ միասին: Նրանց բոլորի թէ լաւ և
թէ վատ կողմերը անհրաժեշտ է ուսումնա-
սիրել լաւ կողմերը դրա համար, որ օրի-
նակ առնենք նրանցից, վատ կողմերը որպէս
զի զգոյշ լինենք և մրցութեան խաղաղ առ-
պարիզի վրա դարգանայ մեր մէջ բարոյա-
կան և մտաւոր անձնապաշտպանութեան
սովորութիւնը: Գերմանացիներից մենք կա-
րող ենք սովորել նրանց տնտեսական խնա-
յող ոգին, նրանց օրինակի այդեղործու-
թիւնն ու տան տնտեսութիւնը, ռուսներից,
այսինքն մաշկաններից ու զուլթօրներից,
նրանց տնային արդիւնաւորութիւնը, ձեռ-
գիւնաբերութիւնը և նրանց դաշտային աշ-
խատանքների ձևը, բայց և մեզ հարեան
ազգերի վատ կողմերն էլ, ինչպէս քուրդե-
րի կամ թուրքերի յափշտակիչ ոգին, պէտք
է ուսումնասիրել, որպէս զի ծանաչելը
մեզ շրջապատող ազգութիւնների վտանգա-
ւոր կողմերն էլ ու նրանցից զգուշանալը:

Հայ մամուլի ուսումնասիրութեան ու
խօսակցութեան առարկայ չէ կարող լինել
միմյան հայոց հասարակական կեանքի նը-
կարագրելը, բայց և մեզ շրջապատող բոլոր
զերեւ յիշեալ ազգերի կեանքը, իր բազմա-
թիւ արտայայտութիւններով պէտք է դառ-
նայ հայոց մամուլի ուսումնասիրութեան
առարկայ: Պէտք է ուսումնասիրել և հայոց
մամուլի մէջ նկարագրել հայերի հետ մի և
նոյն երկրում ապրող ուրիշ ազգերի թէ
զարոյցական կեանքը, թէ տան տնտեսու-
թիւնը, թէ նրանց առեւտուրը, թէ նրանց
դաշտային աշխատանքների ձևը, թէ նրանց
այդեղործութիւնը, թէ օգոյնդական խա-
ղերն ու երգերը, թէ նրանց ընտանեկան
կեանքը, թէ ընտանեկան և ամուսնա-
կան օգոյնդական իրաւունքը, թէ նրանց
տնային արդիւնաւորութիւնները (КУСТАРН,
ПРОИЗВОДСТВО) թէ նրանց բարք ու վարքը,
թէ նրանց հոգեւոր ու մտաւոր կեանքը,
թէ նրանց անասնապահութեան ձևը իր
բոլոր ծիւղերով, թէ երկրագործութեան ե-
ղանակը և այլն և այլն:

Բայց որպէս զի մամուլը կարողանայ իր
առաջնորդող ուղղութիւնը տալ այդ բոլոր

հարցերին ու նրանց մշակել, նախ պէտք է
որ մեր գաւառական աշխատակիցներն ու
թղթակիցները այդ բոլոր երեւոյթները փո-
քրը առ փոքր ուսումնասիրեն և հետզհե-
տէ հարցրեան մեզ իրանց թղթակցութիւն-
ներով, թէկուզ կատարելապէս հում նիւ-
թերի ձեռք, անմշակ տեղեկութիւնների
ձեռք:

Իսկ մեր գործը կը լինի ընդհանրացնել
մեզ հարցրած միեանեցից թէ կուզ ան-
կապ տեղեկութիւնները:

Ամեն գաւառի հայը պէտք է ուսումնա-
սիրի այն ազգի կեանքը, որքան հնար է բազ-
մակողմանի կերպով, որի մէջ նա ապրում
է, որի հետ իր առօրեայ յարաբերութիւն-
ների մէջ աւելի է շփում: Նրանի նա-
հանգի հայ թղթակիցը, բայց ի հարկէ,
հայոց կեանքն ուսումնասիրելուց, պէտք է
ուսումնասիրէ անկողնապահ և բազմա-
կողմանի կերպով իր շուրջը ապրող թուր-
քերի (պարսիկների), եղիւնների, մաշկան-
ների, քուրդերի կեանքը. Վրաստանի հա-
յը վրացիների կեանքը. լեռնաբնակ երկիր-
ների հայը՝ չեքեզների, աւարների, օսերի
և այլ այդ տեսակ ցեղերի կեանքը. Գան-
ձակի և Բագուի նահանգների մէջ ապրող
հայ թղթակիցը՝ թուրքերի, ռուսների,
գերմանացիների կեանքը և այլն. Գուլիստի-
սի, Բաթումի ու Կարսի հայ թղթակիցը
պէտք է ուսումնասիրի հայ կաթօղիկների,
մահմետական վրացիների ու մահմետական
հայերի և հրէաների կեանքը, նոյնպէս ի-
մերէիների կեանքը:

Ի հարկէ այդ բոլորը կարող ենք պա-
հանել մեր թղթակիցներից այնքան, որ-
քան նրանց ժամանակը և ոյժերը թոյլ կը
տան իրանց:

Բայց որքան առաջին ժամանակ և թերի
կերպով կատարեն մեր տուած հրահանգը—
այնու ամենայնիւ մենք շատ և շատ շնորհա-
կալ կը լինենք մեր թղթակիցներին և կա-
րող ենք հաւատացնել նրանց որ դրանով թէ
«Մշակին» մեծ օգուտ կը բերեն և թէ ամ-
բողջ հայոց ազգին:

Մենք կարծում ենք որ դրանով օչ թէ միայն
«Մշակի» համար կը պարտաստենք միտք ուղ-
ղութեան թղթակցութիւններ, բայց այդպի-
սով, մեր թղթակիցների օգնութեամբ, մի նոր,
թարմ հոսանք կը մտնեն հայոց մամուլի
և միւս օրդաններին մէջ:

Ի հարկէ մամուլի այս կամ այն օրգանի
ընդունակութիւնից կախված կը լինի աւե-
լի կամ պակաս օգուտ քաղել այդ նոր տե-
ղեկութիւններից:

Մենք, մեր կողմից վստահ ենք մեր

ուրիշ շնորհից, որոնց զխաւորն էր «Վրալը»:

Նախ քան խոհարարութիւն սովորելու արդէն
գիտէի ժամոցոյցով ձու երկը, այսինքն թերեւա
ձուկ համար 4 և կարծաւառչի համար էլ 8 վայր-
կեան է հարկաւոր, ահա այս էր ընդհանուր խո-
հարարական հմտութիւնս. թէպէտ սա քիչ բան
չէր, բայց ընկերակիցս լինելով բերին համը գիտ-
ցող որովայնապարս մի մարդ, շարունակ տու-
մաներ, փաւներ և ուրիշ քաղցրահամ ուտելիքներ
էր երազում, և միանգամայն թնթեղում:

Միով բանիւ մենք վերջին որոշումը տուինք
տանը կերակուր եփելու, և իսկոյն գնեցինք խո-
հանոցի պէտք եղած սնօթ և սպասները՝ պղինձ,
կաթոյ, տապակ և այլն. յետոյ գնացինք ի միա-
սին Սալապիկ բազար, առինք միս և կանա-
չեղէն: Մեր առաջին կերակուրն եղաւ մսով շո-
մին (սըլնատ), որով պարտաստութեան եղանակը
պարտական ենք մեր հարեան ուսու կնոջ: Ըստ որում
այս կերակուրը պարտաստելը շատ հեշտ էր, մի
շաբաթ շարունակ այնքան կերանք, որ երկուքս
էլ հիւանդացանք:

Ասում են, որ էլը սըլնադ չէ ուսում, երեկ,
ամենքից յիմար կարծում արդ չորրորտանին մե-
ղանից լաւ է իմանում բերնին ձաշակը, բայց ինչ
արած, իշուց զանազանվելու համար կամայ ա-
կամայ պէտք էր ուտել: Ինչ և իցէ, բժիշկն եկաւ,

Թղթակիցների պատրաստակամութեան և ընդունակութեան վրա: Ահաքի մէջ ապրելու, կեանքի դժուարութիւնները, կեանքի հանգամանքները հետ մըցելու համար չը պէտք է սահմանափակվել իր մասնաւոր նեղ շրջանակի մէջ, այլ պէտք է ուսումնասիրել և այն բոլոր տարրերը կեանքը, որոնց հետ մենք ամեն օր շփուեալ ենք: Ապրելու և առաջ գնալու համար, մըցելու համար, պէտք է խղճմանաբար, անկեղծօրէն և անկողմնապահ կերպով ուսումնասիրել և իր բարեկամներին և թրջնասիրներին, պէտք է ուսումնասիրել և մեզ շրջապատող տարրերի և լաւ կողմերը, որպէս զի նրանցից օրինակ առնենք, և վատ կողմերը, որպէս զի նրանցից զգուշանանք: Եւ դա իր կոչումը հասակացող մտմուլի պարտականութիւնն է:

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ՄՈՍԿՎԱՅԻ

Գեղեցիկ. 25-ին 1885 թ.

Մի կողմ թողնելով այն ընդհանուր բերկրանքը «Մշակի» վերածնունդն առնելով, որ տիրում է ամբողջ ուսանողական մէջ, մտադիր եմ մի քանի խօսք ասել հէնց այն ուսանողական զորքերի վերաբերմամբ: Անցնալով ամսացին, որ թիֆլիսից մի նախկին ուսանող պ. Ա. ուղարկել է տառն բողբ 'ի հաշիւ իր անցեալներում ստացած թոշակին: Մեր մամուլը մի անգամ էլ չըշափել այն հարցը, թէ աղքատ ուսանողներին օգնութեան ձեռք պէտք է կարկառել, որ կարեւոր է, կամ բարեգործական ընկերութեան գործունէութեան մի մասը տարածել ուղղակի այս շրջանի վրա, կամ Մոսկվայում պէտք է ձեռնամուխ լինել մի նոր այսպիսի ընկերութեան:

Եղել են առաջարկութիւններ (անցեալ տարի «Մեղրու» մէջ), որ Գաղափարեան անկեղանոցը տարեկան մի յայտնի գումար նշանակէ այս նպատակին: Այս բոլոր բարի առաջարկութիւնները, ինչպէս և պէտք էր սպասել, մնացել են և դեռ ես երկուր կը մնան ապարդիւն, որովհետեւ իրագործողները կամ նրանք, որոնք կարող են սկզբնապատճառ դառնալ այսպիսի հիմնարկութեանց, երբեք սովոր մնալու բարեբախտութիւն չեն ունեցել: Այս դեռ հասկանալի է. կուշտը սովորին աման է բըղբում: Բայց ինչ ասենք այն նախկին և ներկայումս կուշտ, թերեւ և թղթամուր, նախկին իղէպիստ (գուցէ ձեռնառու էր), ներկայ իղէպիստ մերկ պարոններին, որոնք դեռ 67—68 թուականներէց մինչև այսօր ոչ մի կոպէկ չեն դարձրել իրանց ստացած փողերից, որոնք կոպէկ կոպէկ հազար ու մի ներդրութիւններով են ժողովել: Գեթ տարին 10 ռուբլի էլ թէ ուղարկելին, գոնէ միջոց կը տային իրանց նախկին դրութեան մէջ գտնուող մի քանիսին շարունակելու իրանց ուսումը: Զարմանալի ձևովն յատկութիւն և սպունգի առաձգականութիւն է նշմարելու հայ ինտելլիգենցիայի շատերի մէջ: Երեկուայ Աստուածը այսօր դառնում է նախապաշարմունք, երէկուայ իղէպիստը ու ձրգը:

Դեղ մեղ, այցելութեան վարձը և այլն, մեր բոլոր հիւանդութեան ծախքերը վաճառականական ձեռք գրիտ հաշուով հաշուեցնելը, որ իւրաքանչիւր սքեղանաւոր մի մի պոքիսի մեղ երկու ռուբլի է նըստել, մինչդեռ ճաշարանում մի պոքիսի 40 կոպէկով էին ծախում:

Առողջապանք, բայց սարսափելի վախճում էինք սքեղանալից, հեռուից տեսնելիք սքեղանալի խառնում էր: Իշուն իրաւունք էինք տալիս:

Սքեղանալի հրաժեշտ տալով, սկսանք պատմաւորի, դրա մէջն էլ չը յաջողեցանք. անպատճառ ուղում էինք ձուով պատմաւորի կարկանդակ երեւել, բայց անկարելի եղաւ մեզ պատմաւոր ձուերի հետ հաշտեցնել: Ողբան անգամ աշխատում էինք ձուերի դեղին և սպիտակները խառնուող հեղուկը պատմաւորին կցցնելով 'ի միասին երեւել, այնքան անգամ էլք յաջողվում և միմեանցից շատում էին, երկու դատաւարտութեան էինք հակիթը ջուկ, պատմաւորը ջուկ ուտելու: Վերջապէս մի օր, երբ մի մի խաչոր փայտէ գլուխ ձուերներին առած, կրակին դիմացը մահուան քրտինք թափելով տապալկին մէջի ձուերը պատմաւորների վրա սեղմելու էինք պարապուած, յանկարծ տապալկը վառարանի վրայից գլորվեցաւ և եռած կարագը, պատմաւորները, կէս եփած ձուերը, ամենքը խոհանոցին չորս անկիւնում տարածուեցան, կար-

տումները այսօր կերպարանափոխվում են անասնական ազանութեան, երեկուայ գաղափարները, որոնք բարեկենցում էին և սիրով լցնում սքեղանալի, այսօր կատակի առարկայ են դառնում: «Русскія Вѣдомости» լրագրի մօտակայ համարներից մէկում պ. Բարսուլը յիշում է մի օրինակ, երբ մի ուսումնասիրող աւարտելուն պէս իր ստացած ձանապարհածախի մի նշանաւոր մասը դարձնում է ստացած թոշակի հաշուին, չը նայելով որ օժանդակել ընկերութեան տեսուչ պ. Բարսուլը առաջարկել էր յետոյ հատուցանել, որպէս զի ձանապարհին ներդրութեան չը հանդիպէ: Նշանաւոր նախնիների սկզբներին հայ ուսանողներից մէկը աւարտելու երկրորդ տարին ուղարկեց երեսուն հինգ ռուբլի 'ի հաշիւ իր պարտքի, որ հաշուադրու դէպք է մեր նախկին ուսանողների կողմից: Վատ էլք լինի, որ այս պ. Թ. օրինակին հետեւեն և մենք հայ ինտելլիգենցիայի այն պատկառելի անձնաւորութիւնները, որոնք երբ և ինչ օգտվել են ուսանողական օժանդակութեամբ: Մահաւանդ, որ սրանց աւելի լաւ յայտնի պիտի լինի չըբաւոր ուսանողների վերին աստիճանի անկողնուները, օրերով քաղցած մնալը և այն բոլոր հոգեկան յուզումները, վրդովմունքները, բարդական ձեռները, որ կրում են ներդաստ մարդիկ, առաւել են անհրաժեշտ երկրորդականները, որոնք աւելի շուտ տրամադիր են ենթարկվել ծայրայեղ պետութիւն, յուսահատութեան և ամբողջովին քաղցած: Հազուադրու չեն այնպիսի դէպքեր, երբ մի երկու տարի առաջ ամբողջ զգացմունքներով, փայլուն դաշակաւորներով ապրող երկրորդական կորցնում է միանգամայն իր ներքին աշխարհի դարգացման ընդհանուր կարող, շուտաւոր և թոյլատմութիւնը է լինում, որովհետեւ ստանդարտային զգացմունքները տալիս են ամբողջովին յուշումը դրութեամբ ապրել և միշտ պաշտառական դիրք բռնել դէպի այն պարոնները, որոնք պիտի բարեհասնեն հասնականութեան յայտնի տալու կամ չը տալու ամական մի քանի ռուբլի: Անկասկած այսպիսի հանգամանքները չեն կարող չը խախտել մարդու բոլոր ընդունակութիւնների զարգացման ընթացքը: Հաղադարձում մարդիկ կարող են անասնականութեան մի քանիսին իրանց թերեւ և բնածին անկախութեանը, պարզ և անկեղծ բնատրութիւնը և հաւատով լի հոգին դէպի արդիւնաւէտ հասարակական գործունէութիւնը: Եւ ինչ դարմանք, որ մեր հասարակութիւնը չունի ձեռնարկութեան երդուեալ սպասաւորներ, գիտութեան և մարդասիրական գաղափարների տարածման անվեհեր մըշակներ:

Գար. Ենգ.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մեր թղթակիցը ԲԱՂՈՒՆԻՑ հաղորդում է մեզ հետեւալ հետաքրքիր լուրերը մեր երկրի ընկալիչներին ուսանող երկրպագուներին մասին: Հասնականութեան զարգացման ընթացքը, որ յայտնի է ինչպէս իրանց թերեւ և բնածին անկախութեանը, պարզ և անկեղծ բնատրութիւնը և հաւատով լի հոգին դէպի արդիւնաւէտ հասարակական գործունէութիւնը: Եւ ինչ դարմանք, որ մեր հասարակութիւնը չունի ձեռնարկութեան երդուեալ սպասաւորներ, գիտութեան և մարդասիրական գաղափարների տարածման անվեհեր մըշակներ:

Ճեւ ողորմելի պատմաւորները այլ եւ չէին ուղում կրել մեր ձեռքից այն հաւատաբնական անտառները չարաբարանքները:

Այն օրը մինչ երեկոյ քաղցած մնացնել, պատմաւորի վրէժ լուծելու համար: Այս պատմաւորը, գոնէ ես կարծեցի մի պահ որ վերջ տալով մեր անական խոհարարութեան, վերստին մեզ սկսել կը տայ ճաշարանում գնալ կերակուր ուտելու կամ մի խոհարար վարձելու, բայց յոյս 'ի դերեւ եղաւ: Պատմաւորի աղետին հետեւալ օրն էր, ընկերակցութեանը «Աճէմ փիլիպին» է (պարսիկի փիլիպ), որ և մարդուն փորը կուշտ բռնելու յատկութիւն ունի: Եւ շարունակ մերժում էի ասելով, թէ դա մեր բանը չէ, մենք հասարակ փիլա երեւ չը գիտենք, ուր մնաց Աճէմ փիլիպի, սակայն ընկերս զիս համոզեց, որ գնանք 'ի միասին Խալաթովի քարվանսարայում մեր առեւտրական բարեկամ պարսիկ հաճի իրիւղ աղային և նրանից փիլիպին, զեղազղելու առնելը: Գնացելք հաստափոր թուրքին մօտ մի շարաթ օր, թէ բերանալի թէ գրով փիլիպին պէտք եղած տեղեկութիւնները առնելով, տուն վերադարձանք: Ընկերս ուրախութիւնից վեր վեր էր թաշտուտ, վաղը կրակի է, վաղ առտու աղւոր Աճէմ փիլիպի մը կեկիկնք կուտենք, հիմակուրէն բերնիս ջուրերը կը վաղէ կոր—ասում էր:

Բայց անցել են 40 երկար տարիներ և ծեր կինը դեռ կենդանի է: Ասում են նա այլ եւ չէ տեսնում և միշտ գտնվում է անկողնում, բայց ուշքը վերան է: Տարիները մինչև 130 են հաշուում: Դա միայն չէ, որ արեւելի Բագու և այն ժամանակ կուրացած էր ու չըբնում էր մի առաջնորդի օգնութեամբ: Անցեալ ամառը ես տեսայ նրան Դամասկոս քաղաքը առողջացած և նա չըբնում էր անցնող օր և է առաջնորդի, միայն թէ նրա քայլերը քիչ անհաստատ էին: Նոյն Դամասկոս քաղաքի թուրք-ճեւ գիւղում կայ մի հայ բնակարան, բայց կացած 45 անդամներով, որոնցից 27 արական և 18 իգական սեռին են պատկանում: Տան նախնայ պապը դեռ կենդանի է:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ մեր թղթակիցը գրում է մեզ հետեւալը: «Անցեալ ամառ վերջերս մայրաքաղաքի տեղեկական ընկերութեան մէջ պ. Լիւնկոն կարգաց կողմանալ նախնացի (нефтопробор) մասին մի դիւնուցում: Գոյծի էութիւնը մօտաւորապէս ձեռ յայտնի կը լինի արդէն լրագրից: Ինչպէս են Մենդելեւի, Նոյն, Լիւնկոն, Խալաթով, Լադաբով և այլն, հաւատացած էր, թէ իւրաքանչիւրը նախնագործութեան, հայրենիքի այդ արդիւնաբերութեան լաւն է ուղղում: Բայց երբ իմանում էր, որ Մենդելեւի կարծիքը երկու տարի ստալ այլ էր, որովհետեւ նա ծառայում էր Բագուի յանձնին, իսկ այդ ոչ, երբ իմանում էր, որ Լիւնկոն դէմ է նախնագործութեան, որովհետեւ ծառայում է Նոյնի մօտ, իսկ Նոյնը անտարբեր աչքով 'ի հայրէ, չէ կարող նայել, թէ ինչպէս թախմատ, նախնացիք միւս ծայրում դուրս պրծաւ մի ուրիշ կայսրաւ, աւելի ուժեղ, քան թէ իրանը, երբ իմանում էր որ Խալաթով նախնացի պրոէկտի կողմն է, որովհետեւ ծառայում է այն մարդուն, որ մասնակց է այդ պրոէկտի իրաւորմանը:—այն ժամանակ ընկնում էր տըլուր մտածողութիւնների մէջ, և ընդհանուր խառն տիրում է ձեռ և չէր կարողանում ցոյնել արդար անարարացի: Այն ժամանակ միայն սկսում էր հասկանալ, թէ ինչ գին ունեն միմ մեծ խօսքեր, գեղեցիկ հնչող փրփուրներ հայրենիքի արդիւնաբերութեան օգտուների, հայրենիքի շահերի մասին, դիտութեան անուշով արտասանած գեղեցունքներ և այլն:»

Շնորհակալութեամբ ստացանք մեր տաղանդաւոր երաժիշտ պ. Գ. Կորգանովի մի երաժշտական հեղինակութիւն, որ նոր է հրատարակել թիֆլիսում: Պ. Կորգանով յայտնի է արդէն Ռուսաստանի երաժիշտների շրջանում իր մի քանի շատ աղողված երաժշտական գործերով, որոնք ձեռնարկող տաղանդ են ցոյց տալիս: Նրա այդ գործերների մէջ իրանց վրա ուղարկութիւն են դարձնում «Տարանտելան» և երգերից «Սերենադան»: Մեր հեղինակի նոր գործածքը, որ մենք վեր յիշեցնել, կրում է «Rhapsodie Arménienne» վերնագիրը (Խաղերգանք Հայկական): Այդ պիլեան արկացած է երեք գլխաւոր և հիմնական մօտիվներից: Կարկական Դաւա-Դաւա ասված երգանակից, հայոց Ժողովրդական «Բարի, գեղեցիկ» երգին և վերջապէս, հայոց Ժողովրդական պար դալու եղանակից, որ վրաւորապէս Ալեքսանդրապոլի գաւառին է պատկանում և որ Ալեքսանդրապոլում կրում է «Թրեքնիկ» անունը: Պ. Կորգանով իմացել է այդ երեք հիմնական մօտիվներից կազմել մի գեղեցիկ պիլեա պիւնիսի համար շատ հարուստ և բազմաբնույթ փորձարկութեամբ, մի և նոյն ժամանակ անկախ պահպանելով հիմնական մօտիվները: Ինչպէս երաժշտական նախադասութիւնները, ինչպէս հեղինակի միւս գործածներում, դուրեկան և արտայայտող են և չը նայելով Ժողովրդական եղանակներից փորձարկութեան, պահպանում են մեր հեղինակի միւս գործածների շարադրութեան ինքնուրույնութիւնը: Պիլեան արժէ 1

Այն փիլիպ շատ երազներ տեսայ, ամենքը վրաւ երազներ, բրնձին հաղիկները սպարաբիլ ուսած, խոշորացած ներկայանում էին աչքիս առաջը, յետոյ ուտում էինք ընկերոջս հետ: Առաւօտուն պատմելի երազը, թէպէտ ընկերս Յովսէփի չափ երազանաւորութեան հմտութիւն չունէր, բայց ինձ ասաց թէ դա շատ լաւ նշան է: Երազին մեկնութեամբ քաջաւերուած, սկսանք Աճէմ փիլիպին պատրաստել: Արդէն գեղադիրը այնքան անգամ կարգացել էր որ «Հայր-մեր»-ի նման սերտած էի:

Խալիս որբանութիւնը, բրնձին յատակը, լուսնաւ, խաչելը, այրած իւղը վրան թափելը, պըղղիւնը վրա տղիտակ կտաւէ ծածկելը, յետոյ կախարիչը, պղնձի և կախարիչին միացած տեղի շրջանակը ցնիւթ ձեփելը, այնուհետեւ սակաւ ուժղին կրակի վրա պահելը, վերջապէս ամենայն ինչ խղճի մօտը կարգադրեցի առանց հաճի իրգաւային փրաւական օրինացը հակառակ մի ապուր ուտելու:

Ընկերս այս միջոցին լուսացուեցաւ, հազուեցաւ, ամբողջացաւ, և ըստ իր սովորութեան, հուսկարական ճաշակի համաձայն, պիլիպը ուղղեց և ծայրերը քաղցրահոտ ճարպով արեց, այնպէս որ միւր երեսին նայել, կը կարծէր թէ երկու մուկ է կուտուել և պըշըրը դուրս են մնացել: Այսպէս պատրաստած, նախ քան դուրս եկնէլ ինձ ասաւ, որ

բ. 50 կոպէկ և ծախվում է Դավիթովի պովիլիոնում:

Այս տարի «Մշակի» հետ փոխանակում են իւրանց հրատարակութիւնները, բայց տեղական կողմերից և Ռուսաց մայրաքաղաքներում հրատարակվող մի քանի լրագրից, շարադրութիւններից և ամսագրից, նայալէս և բերլինում հրատարակվող գերմանական «Das Echo» վերնագրով շարադրութիւնը, որ իր ուղղութեամբ արդարացում է իր վերնագրից (Արձագանք), գրեթէ ամբողջապէս կազմված լինելով ուրիշ հրատարակութիւններից փոխ առած յօդուածներից: «Echo» բառական հաստ տետրակ է, որ ունի, գլխաւորապէս, քաղաքական, գրականական, գեղարուեստներին և գիտութիւններին նուիրված բաժիններ: Բոլոր բաժինները մեծ խնամքով են կազմված: Թէ քաղաքական, թէ գրական մասը, թէ վերին ու պատկերները, թէ գեղարուեստներին ու գիտութեանը նուիրված բաժինները, թէ խառն լուրերը, թէ վերջապէս ծայրահաս մասն ու անկողնուները—բոլորն էլ աշխարհիս ամեն լեզուով լրջ տեսող ուրիշ հրատարակութիւններից են արտասոված: Այդտեղ, մի և նոյն համարում դուր կը տեսնէք յօդուածներ, որոնք արտասոված են գերմանական, ֆրանսիական, իտալական, սպանիական, ռուսական, ռուսաց, լեհական, անգլիական, չեխական մամուլից: Այս տարվայ առաջին համարի երեսում «Echo» շարադրութիւնը խմբագրութեանը շնորհաւորեց իր բաժանաբաններին նոր տարվայ առթիւով: Երկրպագու արեթի բողբ գլխաւոր լեզուներով, այն է 35 լեզուով: Այդ շարադրութիւնը, առհասարակ շատ հեշտ կերպով և մեծ հետաքրքրութեամբ է կարգացվում և արժէ Ռուսաստանում տարեկան 8 ռուբլ: Գոյլի կարելի է հետեւալ հասցեով: Berlin, Redaction des «Echo»:

Պարսկաստանի մեր թղթակիցը գրում է մեզ թԱԼԻՐԻՔԻՑ հետեւալը: «Մեր քաղաքի հայ վաճառական նշանաւոր անկր մեծ մասը այդ վերջին երկու տարվայ ընթացքում տիրող անտեսական կրիդիսի, ճգնաժամի պատճառով մասնակցայանկեան: Դրանից առաջին կորուստ եղաւ ոչ թէ միայն նոյն ինքն վաճառականութեանը, բայց և հասարակական այլ և այլ հիմնարկութիւններին, քաղաքից: Մեր քաղաքի աղաքանալութեան մեծագոյն մասը չըբաւոր արուեստաւորներ, մանր վաճառականներ, խառնութեան գործակաւորներ ու մշակներ են: Աւետարական նշանաւոր անկր անկմամբ, այժմ բազմաթիւ երկաւորներ գործակաւորներ, արուեստաւորներ ու մըշակներ, մնացել են պարսիկ անգործ ու շուտաւոր: Ռուսական, դիւանական, գիւղարական կամ այլ այդ տեսակ պաշտօններ մասշնիլ չեն հայերի համար, թէ թաւրիղում և թէ առհասարակ Պարսկաստանում, ուրեմն միայն առաւօտներ էր, որ կենդանութիւն էր տալիս այդտեղի հասարակական կեանքին, իսկ այժմ դա էլ փոքր առ փոքր հանդէրու վրա է:»

Մեր նկարիչ պ. Գեորգ Բաշինջաղեանի Բագու գնալը ապարդիւն չեղաւ նրա նկարչական Բագուի համար: Նա այնտեղից իր հետ բերեց մի նոր և գեղեցիկ պատկեր: Վաղայից ծովա լուսնակ գլուխի ժամանակ: Լուսնի չողքերով լուսաւորված ջրի անսահման տարածութիւնը, որի վրա երեսուն մի քանի առագաստաւոր նուտը,—անս պատկերի հասարակ գաղափարը: Բայց դարձաւ դուր ժամանակը կը կանգնէ այդ պատկերի առջև և կը դաժվար ջրի անսահման տարածութեանը:

Անցեալ ամառ 12-ին ԵՐԵՒԱՆԻ նահանգական գաւառանի քրէական բաժնում քննվում էր թաշտուր քահանայ Բաբայանեանի որդու, Արշակ Բաբայանեանի գործը, որ մեղադրվում էր զանազան կեղծ ստորագրութիւնների և խոշոր ու մանր գողութիւնների մէջ: Գաւառանը դատաւարացի Բաբայանեանին 8 տարի աքսորի Սիբիրի Տոմսկ և հարեան նահանգներում:

Փոքր ինչ ման է գաւու տիրութեւնը գրեգորու համար: Նա գնաց, իսկ ես նկատում էի, որ փրակ պղնձի մէջից տուր ձայներ էին լսվում, կարծես թէ մէջը միներ լինէին: Այդ ձայները Աճէմ փիլիպին բնական եփի ձայները համարելով, բոլորովին անտարբեր և փրակ յաջողութեամբ վրա ապահով անհամբեր սպասում էի ընկերոջս գաւու տեանը, որովհետեւ փրակ պղնձի մէջից լուսած ձայների նման ստամոքսս էլ ստատիկ քաղցից հեծնումներ էր արձակում:

Վերջապէս եկաւ բարեկամս: Մեզանը պատրաստ էր: Պղնձին չորացած ցեղերը մի դանակով բերեցի, կախարիչը բաց արեւ: Աստուած իմ, ինչ տեսնեմ, ամբողջ փրակ մի կտոր սևացած զանգուած էր դարձել: Մեծ գոժարութեամբ ծիծաղող զուգեղիկ ամանը բերի սեղանին վրա, մի սկաւառակով բերանը ծածկեցի: Արդէն քարեկամս դալը ձեռքը բռնած և հայցին պատառը բերանում—ախպար անօթի մարկից—ասում էր: Ես իսկոյն պղնձը դարձալի սկաւառակին վրա, ուժով թփախեցի, անպիտան զանգուածը չէր ընկնում, պղնձին յատկին բռնել մի հարած տուր...բաժն...քարաժուխի չափ սև և կարծր մի կտոր փրակ ընկաւ վերջապէս սկաւառակի վրա:

Ախպար, սա ինչ բան է, սա է Աճէմի փրակը: Ոչ, սրան կանոն, պատմաւորներից, լեզուի փրակը կըլ:

Կ. ՊՈԼԻՍ, 14 յունվարի: Բ. Գուրգը պետութիւններն ուղարկած իր շրջաբերականի մէջ յիշեցնում է, որ ինքն արդէն մեծ զինուորներ է արել Յունաստանին. Բ. Գուրգը այլ ևս մտադիր չէ զինուորներ անել և վճռել է եռանդուն կերպով գործել, եթէ Յունաստանի կողմից ամենաչին առիթ անգամ տրվի: Բ. Գուրգը Յունաստանի վրէժն է դնում պատերազմի հետեանքների բոլոր պատասխանատուները և խնդրում է պետութիւններին, որ հարկադրեն Յունաստանին զինաթափ անել իր զորքերը:

Աթէնք, 14 յունվարի: Գաղտնիք, Յունաստանի հրաւիրին պաշտպանել յոյներին, պատասխանեց խորհուրդ տալով չը գործել պետութիւնների հիմնական առաջադրութիւնների դէմ:

Աթէնք, 14 յունվարի: Ամեն տեղ զգուշութեան միտմամբ են կազմակերպւում զինուորները:

ԼՕՆԴՈՆ, 14 յունվարի: Անգլիան վճռեց հենց սկզբում հնչել յունաց նաւատորմի թշնամական գործողութիւնները թիւրքիայի դէմ և այդ նպատակով պատրաստ ունի Միջերկրական ծովի վրա մի նաւատորմ բաղկացած վեց զրահակիրներից, վեց կրէյտերներից և մեծ թիւով թնդանովածիկ նաւերից:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 14 յունվարի: Ռուսաց 1 ռուբլի Լոնդոնի վրա արժէ 23³/₄ պէս, Համբուրգի վրա 201 պֆ., ֆարլիդ վրա 248 սանտիմ: Ռսկի 8 ռ. 36 կ., 50/10 տոմսակ Պետական բանկի առաջին շրջանի արժէ 99 ռ. 37 կ., երկրորդ 99 ռ., երրորդ 98 ³/₄ ռ., չորրորդ 98 ռ. 87 կ., հինգերորդ 98 ռ. 75 կ., 50/10 տոմսակը ներքին առաջին փոխառութեան արժէ 226 ռ. 75 կ., երկրորդ 220 ռ. 50 կ., 51¹/₂ ռ. 103 ռ. 12 կ., ոսկեայ թէստա 179 ռ. 50 կ., նոր կոնսոլիդացիոն 153 ռ. 75 կ.: Բորսայի արամադրութիւնը զանազակ է:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 15 յունվարի: Յունվարի 16-ին Միւրիկի ամբաստանների կալուածական բանկի բաժինը սկսում է փոխառութեան գործունէութիւնը: Իսկ 18-ին Օրլովի բաժինը:

ԼՕՆԴՈՆ, 15 յունվարի: Համայնքների ժողովում, գահական ծառին որպէս պատասխան կազմված ուղեքննչական ժամանակ, ընդգրկելով կուսակցութեան անդամ Կոլլինգս առաջարկեց մտնել ուղեքննչի մէջ ցուակցական մի նախագահ:

ստիւն այն բանի առիթով, որ գիւղացիներին չեն տրված մի քանի արտոնութիւններ մանր հողային կտորներ ձեռք բերելու համար: Մինիստր Չապլին ընդդէմ էր այդ առաջարկութեան և յայտարարեց, որ եթէ այդ առաջարկութիւնը ընդունվի կը նշանակի համայնքների ժողովը հաւատ չունի դէպի մինիստրութիւնը: Գաղտնիք, պաշտպանելով առաջարկութիւնը, յայտնեց, որ այդ առաջարկութեան ընդունելուց առաջ եկած հետեանքների պատասխանատուութիւնը յանձն է առնում և յայտնեց, որ այդ առաջարկութիւնը կընդունվի մեծամասնութիւնից: Կոլլինգս առաջարկութիւնը ընդունվեցաւ 329 ձայնով 250-ի դէմ: Այդպիսով Մալիսիայի մինիստրութիւնը զգալի հարուած կրեց: Չապլինի անգլիական դեսպանը յայտնել է, որ Անգլիան պատրաստ է յունական ջրերը ուղարկել մի էսկադրա յունական նաւատորմի կողմից թիւրքիայի դէմ թշնամական գործողութիւնների առաջն առնելու նպատակով: արտաքին գործերի մինիստրի օգնական Բորկ պատասխանեց, որ այդպիսի հրահանգներ դեսպանին չեն ուղարկված:

Խմբագիր-հրատարակող ԳԻՐԳՈՐ ԱՐՄԵՐՈՒՆԻ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հ ր ա տ ա ր ա կ ու թ իւ ն

Կասազիք ինքնաուսույչէ

ՌՈՒՍՏԱՆԵՐՈՒ

Լ. ԽԱՆԱԳԱՆՅԻ:

Կազմված է թիֆլիսում կեդրոնական գրադարանային և էջմիածնում հեղինակի մօտ:

1—4 (Հ.)

ՐԵՍԼԱՎԱՆ ՌԻՍԻՄԵՆԱՐՆ ՊԱՏԻՄԱՍԿԱՆ ԲԱՃԱՆԿԱՆ ՄՈՒՆԻՐՈՎ ՊՈԳՊՈՒՆԻՐՈՎ ՊՈԳՊՈՒՆԻՐՈՎ ՈՍՏՈՂԵՂ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ՆԻՒՈ. ԻՆՏԵՆՏԱԿԱՆ ՈՒՍՏԱՆԱՐԱՆԻ: Ստիւնարայի փողոց, տուն 16 կողմից: Եթէ զասարանոց ընդարձակ ուսումնարանը անցնում է կառավարութեան բոլոր ընդարձակ ուսումնարանների պրոգրամայով: Պատրաստական բաժանմունքը պատրաստում է բոլոր զինուորական և բարձրագույն ուսումնարանների համար, այսինքն—կայսերական Ալեք. Լեյբովի և օրհնագիտական ուսումնարանի (правовѣднѣя), փառապանական ուս. կադետական կորպուսի ու Գիմնազիայի, և լիակատար քննութեան բոլոր կադետների կորպուսների ատեստատի համար:

Կարելի է քննարկել Սեպտեմբերի 1-ից. խնդիրները ընդունվում են ամեն օր: Ուսումնարանը գտնվում է. Վ. Ս. Սեպտեմբեր, Օրեյանայա շ. 16 (Կյրա).

Նախագահ-պետ: Լուիս Երանցյան և Մեղակոյան Գ. Ս.

ՊՈԵՏԻՔԱՆ

Միջոցառումներ 1886 թվականին

(Միջոցառումներ)

Յոթնամյա և յոթնամյա Գ. Ս. Սեպտեմբեր, 1885 թ. օգոստոս.

„Պոետիք“ Գ. Ս. Սեպտեմբեր, 1885 թ. օգոստոս.

Գ. Ս. Սեպտեմբեր, 1885 թ. օգոստոս. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի, Նախագահի Միջոցառումներ 1886 թվականին (3) մեկուսի. Նախագահի Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի.

Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի.

Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի.

Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի.

Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի.

Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի.

Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի.

Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի.

Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի.

Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի.

Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի.

Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի. Միջոցառումներ 1886 թվականին (5) մեկուսի.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА

НА ЕЖЕДНЕВНУЮ ЛИТЕРАТУРНО-ПОЛИТИЧЕСКУЮ ГАЗЕТУ

„КАВКАЗЪ“

Въ 1886 году газета „Кавказъ“ будетъ выходить подъ прежнею редакціею и по прежней программѣ, ежедневно, не исключая и понедѣльниковъ.

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА:

СЪ ПЕРЕСЫЛКОЮ:

Съ доставк. въ Тифлисъ	По Имперіи.	По почтовому союзу.
На годъ . . . 11 р. 50 к.	На годъ . . . 13 р. — к.	На годъ . . . 18 р. 40 к.
„ 1/2 года . 6 — „	„ 1/2 года . 7 — „	„ 1/2 года . 10 — „
„ 3 мѣсяца 3 — 50 „	„ 3 мѣсяца 4 — „	„ 3 мѣсяца 6 — „
„ 1 мѣсяцъ 1 — 50 „	„ 1 мѣсяцъ 1 — 75 „	„ 1 мѣсяцъ 2 — „

Подписка принимается исключительно въ конторѣ редакціи, Тифлисъ, уголъ Голубинскаго проспекта и Барятинской улицы, домъ Ротина.

Для иногородныхъ адресовать: Тифлисъ, въ редакцію газеты „Кавказъ“.

ДОНСКАЯ ПЧЕЛА

ГАЗЕТА ПОЛИТИЧЕСКАЯ И ЛИТЕРАТУРНАЯ

выходитъ два раза въ недѣлю

въ РОСТОВѢ (на Дону).

Подписная цѣна: безъ пересылки на годъ 6 рублей, на полъ-года 3 руб. 50 коп., съ пересылкою во всѣ города Имперіи, на годъ 7 рублей, на полъ года 4 руб.

Адресъ: Ростовъ (на Дону), Редакція „Донской Пчелы“.

Редакторъ-Издатель И. А. Теръ-Абрамянъ.

„ԱՐՄԵՆԻԱ“

Հրատարակվում է հայերեն լեզվով Ֆրանսիայի ՄԱՐՍԵՅԼ քաղաքում շաբաթը երկու անգամ, համարառութեամբ 365 կա Անֆանտների և խմբագրութեամբ Մ. Փորթուկալի:

Տարեկան բաժանորդական է 10 ռուբլ: Խմբագրութիւնը կը վճարէ փոստի ծախքը:

„ԱՐՄԵՆԻԱ“ բաժանորդ գրվելու համար կարելի է գրիլ խմբագրութեամբ Ֆրանսիայի հետևող հասցեով. M. Portoukalian, Redacteur du journal „Armenia“, rue „Arménie“, 2 (Hôtel Forer) Marseille (France).

ПОДПИСКА

на 1886 годъ

НА БОЛЬШУЮ ЕЖЕДНЕВНУЮ, ПОЛИТИЧЕСКУЮ, ОБЩЕСТВЕННУЮ И ЛИТЕРАТУРНУЮ ГАЗЕТУ

„РУССКІЙ КУРЬЕРЪ“

ГОДЪ СЕДЬМОЙ.

„Русскій Курьеръ“ выходитъ ежедневно въ форматѣ большихъ газетъ по слѣдующей программѣ:

I. Постановленія и распоряженія правительства.—II. Обзоръ политическихъ событій и общественной жизни; обсужденіе „вопросовъ дня“.—III. Хроника: извѣстія—придворныя, военныя, научныя, литературныя, художественныя, театральныя, музыкальныя, торговля и др. Биографіи и некрологи.—IV. Телеграммы.—V. Московскій дневникъ.—VI. Мнѣнія русской и иностранной печати по текущимъ вопросамъ.—VII. Жизнь Россіи: народное образованіе, земство, городское и крестьянское самоуправленіе, промышленность и торговля, дѣла духовенства и явленія въ области раскола; корреспонденціи изъ Россіи; извлеченія изъ журналовъ и газетъ.—VIII. Иностранная извѣстія; корреспонденціи изъ-за границы; извлеченія изъ иностранныхъ газетъ.—IX. Литературный отдѣлъ: романы, повѣсти, очерки, разсказы, сцены, стихотворенія.—X. Фельетоны: обзоръ явленій внутренней жизни; литературная лѣтопись; обзоръ журналовъ; историческій листокъ; научная хроника; хроника заграничной жизни; театр и музыка; железнодорожная лѣтопись.—XI. Критико-библиографическій отдѣлъ: статьи по разнымъ отраслямъ наукъ, искусствъ и промышленности.—XII. Судебная хроника: судебныя процессы.—XIII. Разныя извѣстія: случаи, анекдоты и прочь.—XIV. Справочный листокъ: свѣдѣнія—биржевыя, железнодорожныя, театральныя и отгѣты редакціи.—XV. Объявленія.

УСЛОВІЯ ПОДПИСКИ:

Съ доставкою въ Москвѣ: Съ пересылкою во всѣ города: За границу:

На годъ . . . 8 р. 50 к.	На годъ . . . 9 р. — к.	На годъ . . . 18 р. — к.
„ 6 мѣс. . . 4 „ 50 „	„ 6 мѣс. . . 5 „ — „	„ 6 мѣс. . . 10 „ — „
„ 3 „ . . . 2 „ 50 „	„ 3 „ . . . 2 „ 75 „	„ 3 „ . . . 5 „ 50 „
„ 1 „ . . . 1 „ — „	„ 1 „ . . . 1 „ 10 „	„ 1 „ . . . 2 „ 20 „

1. Отдѣльныя №№ изъ конторы изданія и у разносчиковъ—по 5 к.—2. Поиска принимается съ 1-го по 1-е каждаго мѣсяца и не далѣе конца года.—3. Гг. Иногородные, при возобновленіи подписки, благоволятъ прилагать свой печатный адресъ.—4. За перемѣну адреса городского и иногороднаго—30 к. При перемѣнѣ городского на иногородній доплачивается разниця въ цѣнѣ подписки.

ТАРИФЪ НА ОБЪЯВЛЕНІЯ:

За строку пята или за мѣсто, занимаемое ею: на первой страницѣ 20 к. за стр. На четвертой страницѣ 10 к. за стр. 1. За украшенія объявленія взымаются прибавки 10% съ суммъ стоимости объявленій.—2. Доставляя значительное количество объявленій дѣлается уступка.—3. За приложеніе объявленій въ форматѣ 1/2 газетнаго листа взымается по 5 рублѣй за 1,000 экземпляровъ; за объявленія же большаго размѣра по 6 рублѣй за 1,000 экземпляровъ.—4. Объявленія библиографическія, рекламныя, объ уничтоженіи довѣренностей, о потеряхъ, объ умершихъ, о желаніи давать уроки, о медицинскихъ средствахъ и т. п., принимаются не иначе какъ съ засвидѣтельствованіемъ подлежащаго начальства.

Подписка и объявленія принимаются въ Москвѣ: въ конторѣ изданія, Москворѣцкій мостъ, домъ Н. П. Ланина. Контора изданія открыта по буднямъ отъ 9 до 5 часовъ, а по праздникамъ отъ 10 до 2 ч., редакція-же—отъ 1 до 3 ч.

Редакторъ-Издатель Н. П. Ланинъ.